

ŠTANCL, Jiří (ed.):

Třetí odboj na Klatovsku a Domažlicku. Obětím komunistické zvlády 1948–1989. Město Klatovy, Klatovy 2015, 404 stran

Reprezentativně působící publikaci s názvem *Třetí odboj na Klatovsku a Domažlicku. Obětím komunistické zvlády 1948–1989* vydalo na jaře roku 2015 město Klatovy. Jde o sborník tvořený většinou příspěvků přednesených na stejnojmenné konferenci konané v Klatovech ve dnech 5. a 6. března 2014, který byl doplněn o některé další textové přídatky. Editorem publikace, jejíž nedílnou součástí se stalo i množství reprodukcí černobílých fotografií i některých materiálů komunistických bezpečnostních složek, je Jiří Štancl. Autory jednotlivých odborných textů věnovaných problematice třetího odboje ve výše jmenovaných okresech jsou Tomáš Bursík (ABS), Jaroslav Rokoský (ÚSTR/UJEP), Prokop Tomek (VHÚ), Václava Jandčková, Petr Mallota (ÚSTR), Ondřej Hladík (VS ČR), Jan Cholínský (ÚSTR), Kristina Vlachová, David Jan Žák (Česko-anglické gymnázium České Budějovice), Jan Wiendl (FF UK) a Lukáš Kopecký (UJEP), který se významně podílel též na organizaci konference. Sborník nepřináší jen pohled odborníků na nejrůznější odbojové kauzy, ale prezentuje mimo jiné i příspěvky několika pamětníků, písemnou podobu projevu Josefa Babúrka předneseného u příležitosti odhalení pamětní desky odbojářů Jaroslavu Peřeříkovi v Ostrřeticích u Klatov (6. března 2014), editovaný úryvek z autobiografické novely katolického intelektuála a bývalého kurýra Radko Kleina Jánského (1928–2008), konferenční resumé z pera Martina Tichého (ÚSTR) či výklad Mikuláše Kroupy z neziskového sdružení Post Bellum o projektu Paměť národa, v jehož rámci se podařilo dosud shromáždit téměř tři tisíce výpovědí pamětníků obou totalit. Součástí knihy je také seznam dostupné literatury k tématu třetího odboje na Klatovsku a Domažlicku či přehled o politických věz-

ních klatovského okresu, kteří jsou evidováni u pobočky Konfederace politických vězňů ČR v Klatovech (jde o 462 lidí). Osobitým textem přispěl do sborníku rovněž Ivan Rubáš, který v něm shrnul nejen své vzpomínky na perzekuci ze strany minulého režimu, ale zpracoval též stručný přehled významných památek převážně z Klatovska, Domažlicka a Sušicka, přičemž popsal jejich osud jak za doby komunismu, tak i v období polistopadovém. Jeho soudy nejsou černobílé, naopak: snaží se vidět s nadhledem dobu předlistopadovou i uplynulých 26 let ve vývoji naší země a také je místy velmi kritický. Na druhé straně je třeba říci, že některá jeho tvrzení jsou zároveň diskutabilní (zmínky o „údajné“ spolupráci Václava Klause s KGB) nebo nepřesná (Jiří Paroubek nebyl před listopadem 1989 komunistou, nýbrž patřil k Československé straně socialistické, ukotvené stejně jako KSČ ve strukturách Národní fronty). Editor i nakladatel se však k subjektivněji laděným tezím postavili velkoryse a umožnili jejich zveřejnění.

Je snad jen poněkud s podivem, že iniciátorem vydání sborníku i pořádané konference bylo město Klatovy, a nikoliv tamní muzeum, jehož pracovníky bychom v seznamu autorů hledali marně. Některé závěry obsažené v publikaci sice mohou být na podkladě dalšího výzkumu upraveny a korigovány, což samozřejmě s ohledem na množství stále neprobádaných případů a dokumentů bezpečnostních složek nelze v budoucnu vyloučit. Ale na druhé straně je třeba ocenit, že se na okresní úrovni dostalo pozornosti tématu, které je podnes v některých jiných okresech západních Čech prakticky nezmapováno a jemuž dílčí lokální či regionální historické instituce (a nejen v západních Čechách) nevěnují potřebnou pozornost. Tuto činnost pak za ně nepřímou suplují univerzitní historici či pražské instituce s celostátní působností, což jistě není pro regionální historiografii žádoucí stav.

◆ Radovan Lovčí